

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömök, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám 17.258.

Felélős szerkesztő: NAGY IMRE

Felírószabvány árak: 1 évre 6, 1/2 évre 3, 1/4 évre 150 P. Megjelenik minden szombaton.

Tábori levelezőlap

került a kezünkbe kedden, amelyet augusztus 27-én írt és adott fel írójainkunkra, hogy hirt adjon magáról, tudassa, hogy él; igaz, hogy távol van tőlünk, mert most „el ment egy kicsit világot látni.”

Napjaink nagy háborús vihára dúl; alig lehet közlekedni a Szevel csatornán, a német bombázások miatt; a német stúkákat szakadatlanul bombázzák az angol városokat, Moszkvát és körülötte a vastákat, az angol csapatok Perzsiát megszállása után a török határon gyülekeznek. Napjaink e nagy vihára oly messze sodorta a magyar honvédeket is, ahol a másik nagy háború hadifoglyain kívül, meg nem jött a magyar katoná.

Somogyi Lajos karpaszományos tizedes barátunk, földünk, akt a tábori lapot küldte. Kéve előtt áll csapattestével. Röviden, pár szóval sekat mondva, de humorosan számol be a látókról. „... pokol messze sodort ez a kis hadiszéll. Itt is olvasom a Celldömöki Hirlapot, amikor el-el jut hozzám. Szeretettel gondolok a celli bajtársakra. Mi itt a német sógorral nyírujk a muszkát (van is rajta mit, mert ronda szörösek) és mérőföldes eszímában járjuk százaként a kilométereket.”

„Ronda ez a szovjet-paradicsom. Nagy a nyomorúság és a bátóság a muzsok közt. Nemcsak írták az újságok, de tényleg megtörtént, ha kérdéskor a népet, micsoda maga? Lengyel, ukrán, fehérorosz vagy boloi-orosz? A felelet helyett néztek és nógatásra azt mondták, mi idevalók vagyunk, kérem. Az oroszok eléri a Celldömöki Hirlapot és szépen elkezdi. Majd cigarettát sodor bele, mert finomabb a szovjet papirosnál.” Ismerjük barátunk örökös humorát, jól mosolygunk ezen, de a lap végén ez áll: „ez komoly, nem ugratnék én írom.”

Kis barátunkon kívül Vadóc Jenő celli géplakatos Odessa körül jár, Szálóki László a Bug és Verecke közt vezető gépkocsiját, Kovács Józsa repülő „valahol Oroszországban” írja és küldi hazra tábori levelezőlapját. Csak néhány név a községtünk hadbaszállt katonáin közül, akiket „pokol messze sodort” a hadiszéll, hogy elmenjenek egy kicsit világot látni.

Körülötünk zúg, dübörög minden, dübörg napjaink embert, vért, áldozatot követelő csatája. Messze, ismeretlen országok soha nem látott tájakat járják, ahonnan szeretettel gondolnak hazra. Humoros hangú levelet írnak, mintha valójól kirándulásról s nem a népek csatájából írnának egy-egy tábori lapot.

Szerencse kísérfje őket utalkon és lsten segíto mindegyiket — győztesként — hazra.

Pénz, pénz és pénz...

A háború vagy béke kérdésén harcoló messze Amerikából hozta a posta e sorokat. Az új világba csöppent magyarok kemény harcának hangja eszélte ki minden sorából, ahol még a jó levegőért és a vízért is fizetni kénytelenek a szabad élethez, a jó levegőhöz szokott véreink.

Montecuccoli óta azt szokták állítani, hogy a háborúhoz három lényeges dolog szükséges: pénz, pénz és pénz. Embereinket óta állítják, hogy az élethez is három dolog szükséges: levegő, víz és pénz. A mai korban már a vízért, a jó levegőért is fizetni kénytelenek, odajutolunk, hogy az élel három leginkábbeszebbje: a pénz, a pénz és a pénz.

A pénz előteremtése nem könnyű. Az állagos, szegény ember számára a pénz megszerzése. A bibliaiban az van megírva, hogy fáradságos munkával éjjen az ember. Az is meg van írva, hogy

„orcad veritékével keresess és egyed a te kenyeredet, miglen visszatérsz a földbe.”

A pénz előteremtése, a kenyér megszerzése sokszor még ennél is többé kerül. Az egyik kisebb amerikai magyar pénzben, Cliffside Shadyideon a legutóbbi két esztendő eseményeiből két olyan esetet is ismerek, mikor a pénz előteremtése,

negyz tragédiával járt.

Két évvel ezelőtől írték, hogy egy replényemegyi szépséges, 18 éves fiatal leány, Balogh Erzsébet, munkahelyén, egyenrujlyi vesztbe kiruhant az emeleti ablakból és nagy szenvedések közben 24 óra muíva a viruló, nagyreményű élet a hatáét lett. Most februárban írték, hogy Ifjabb Horváth János, beteg édesanyjának egyetlen fia, kenyérkereset, pótolja és vizsgálalója,

egy olajos tank tisztítása közben — tehát a dollár, a kenyérkeresés ideje miatt — a mérges gáz áldozata lett

és az egészségesen munkába indult 23 éves fiatalembert

elkélküli arccal, holtan kapta vissza az édesanyját.

Név szerinti ismerjük a dollár előteremtését, a kenyérkeresésnek ama léleket is, akik egyszerűen a pénzben könyösköznek, súlyosabb bánattal elszegényedtek. Vannak olyanok, akik kerük újját választják. Olyanok, akik láb- és gerincfájdítást, vagy egyéb sérüléseket szenvedtek. A kicsi amerikai-magyar pénzben, gyárvarosokban és a bányahelyeken irgádként, balesetektől, munka közben szerzett, könnyebb, súlyosabb betegségek kísérők végig bémunkás dolgozó

inkai a pénzszerezés, a dollárkeresés. Aki olyan szerencsés, hogy 25—30 éven át szorgalmasan dolgozza, aranygyűrűvel kitüntetett munkás lehet, az ilyen különös kegyelmét érezheti magán, hogy annyit munkában a ténen át nagyobb bajtól, vesztéstől megmenekül.

Az amerikai-magyar munkásság legnagyobb százalékka veszedelmek között keresi meg a dollárt, a háborúhoz és az élethez egyaránt nagyon szükséges — pénzt, pénzt és pénzt...

Az élel legfontosabb eszköze, a pénzre tekedt vigyázzni kell.

Jó nehezebb dollárkeresést vállalni, hanem a dollárkeresés könnyebb módját vállalkozni, a veszedelmek a balesetek és a tragédiák között dolgozni szorgalmasan, bírtak és becsületessé rovidítsa. Magyar-Amerikában most felülök jelentek lelt a gyűlésekre, a kéregetésre való szerveződés és berendezkedés. Hovatovább két élesen kiolduló csoportra válik az amerikai-magyar nép:

a dolgozók és kéregetők, gyűléstésre összeszervezkedettek iróadás csoportjára.

Vannak esetek, amikor adni kell. Amikor illő szükség és mászár jól cselekedni. Amikor adni s jól cselekedni lsten szerinti valód dolog is. De az amerikai magyarság mindig nézze meg, kikönnek és mai időben jól nézze meg, hol tegyen jól, mivel tegyen jól, kikkel és sokor gyakoroljon könyörületet. Nézze meg azt is, kik azok, akik az egyszerű szív jó érzésére appellálnak a gyűlés és a bérigény munkáját kétségbe érítők helyenként iródkból próbálják a szótörés nagyvált felé közele és — messzire kiterjesztel. Az amerikai-magyaraink meg vannek a régi szervezeti-intézményeik. Meg vannak a saját eszelettel írvál, ügyvegy. Ezekkorban tegyünk jól hitünk csatlósveit. Arohkal, akik szonon helyen, szonon körülmények között lörtek le, törtek össze, mint mi. Éppúgy és társuzuk szemelvényeinket, amelyeknek gondját reánk birta az Úr. Az lltleni magyarság áldozatkészségét a templomok, a gyülekezetek fenntartása is eléggé megterheli. Apolljuk és lttápoljuk az, amelyet a nagy országok egyesséletek is, amelyeket azért állítottunk meg, hogy a legnehezebb órában az utónok maradóitok könnyűé, fájdalomát, anyagi terheit egyúttse az, hogy akkor is veitk lete a munkánk egy Összében kintait végül eredménye, mikor mi már nem vagyunk veitk.

Szegény sorából indultván egyesek, munkás amerikai vándorutak, tisztességből jöven ki tisztességes munkára: gondoljunk sokra, akik vételekkel oltott hangyunk. Az amerikai magyarságnak első sorban az a kötelessége, hogy támogassa és segítse

az otthon marasztaló özr szökeket, a vérszinti rökoni népet, az otthon mellőlöz szaladgáló rökoni gyerekeket, a kereszt gyereket, egyaránt rökoni, akiknek szemszégét és szeméjét ismertetik. A viharos ruhákat egyébként mária. Őnkön sídást mondanak és örömhöngyölének majd a küdöll

Akinek mag csak felül is teltek adni, bét adon a menekülteknek is. Bár kétség fér ahhoz, hogy a mai szántó-velo angli, zempléni, szabolcsi, beregi, somogyi, vess prémi, szombati seb. vételek a nehézségekben meneküléseknél nagyobb volna a mai dal földet és az uddóbi földben jöttek volna ide, menekültekéket szaporán. Inkább az az

igaz, hogy a mi véreink ma is vagy otthon vannak a fehére messeli falusi házak, templomok tájékán; a pacírasióval tell harokban arának, cséplőnek, győlenek; vagy ott vannak a veszedelmes hősökben, hol most ágyra, gépjágyer- és bombalötben védik a buszt. És ha mégis lenének igazi magyarfelelő menekültek ill. — adjak azoknak, akik nem voltak országfelelőgelelők és falatoknak dász ellenségek. Ezyébként gondolkozatok és gombolkozatok be, magyar testvéreik! Tegyétek zebra és szive a kezéteik. Csak arra adjatok, ami az láten, a baze, a nemzet és a család jászra való.

Ladányi Zsigmond neworki ref. lelkész.

A villámháború eszköze a harckocsi

Két évtized a hírvitelés módjaiban folyamatosan változt ki olyan minden képeket felismerő, őránti általánosításokat, mint amilyen különbözők a két világháború baromdója között mutatkoznak. A mai világháború az jellemző, hogy a drótkadályok végtelen kacsakaringós vonala mögött a lövéses árkokban sokszor hónokpókon át sétáló német egységek firkaszaként a küdöltek. Ezal szemben a mai világháborút a gyors mozgás jellemzi és a jelenlegi háborút a harckocsi háborújának nevezhetjük. Húszas valóban állig van a mai világháborúknak olyan leggyorsabb mozgásai, amelyben a legkorszerűbb harckocsközök egyike, a harckocsi nem szerepel. Vessünk egy pillanatra arra az ótra, ami a páncélos leggyereim számára a jelenlegi háborúban döntő és lárcyiló háttér jönlőit. A páncélt, mint a harc eszközének már évszázadoknál előbb megkezdte pályáját, hiszen a magyar történelemben is szerepelnek a páncélos lovagok. Mátyás király legenda is feléles páncélos szerege. A harckocsi akkor lényegének voltak fűccélt állami, hogy valamelyes módon védelmezze az ellenség nyílveszél, majd pedig a kezdetleges előlölölő pasztik „gojlyi” ellen. Évszázadoktól később a helyzet javult kiadásban megkezdődött, mert a mai harckocsi is páncéllemezék védelme mögé bőve vijak a harcot. A leggyerechálókat a mai világháború óta nem álltek lélelőli őbeállt kezétek, hanem hátizsákban minden eddigi messze felülölölő gyónálölölő szomatagyerekek, gépjágyerok, gépjágyék látk észrelé napvilágot. A leggyerekek háttér terén mutatkozó járulás azonban a védő számára, aki a veszedelm fedezétek mögé hajlik, jelent csapón előny, ugyanakkor a lévedő fél számára, aki a nyílt területen a védőt meghörélteti, őránti háttérrel jelent. Tehát, hogy az ellenség lövedékei ellen a lévedő fél se legyen védelem, ugyanakkor páncéllemezék mögött keresni megcsinál védelmet, amely páncéllal mozogón is képes, hiszen csakis így sikerül az ellenség el sejtí védőállásában megkezdétek és megsemmisíteni. Így sikerült meg a mai harckocsi gondolata.

A harckocsi az 1914—18 es világháború vége felé már mutatkozik a nyugati szovénia. Hogy a harckocsihoz mint harc eszközéhez nem sok reményű fűztek, annak az oka részben a technikai fejletlenség, részben pedig a harckocsi harc élveznek nem ismerése volt. Amióta azonban megkezdétek a mai világháború gondolata, melynek alapja az, hogy döntő és végző siker csakis egy felülölölő érhető el: gyorsasággal. A mai világháborúban még egy állt nem sikerült egyik félnek sem döntést ki-cikarati, mert a hosszú küzdelem teljesen kifárasztotta. Ma tehát az ellenséggel gyorsan, pár nap alatt kirohatszék és nem adnak neki időt a későbbi háttér ellenállás ki-lejtésére. Erre pedig csakis egy mód kínálkozik a repülőik tömeges bevetése mellett a harckocsi észrelé való alkalmazása, melyek terep akadályokat maguk előtt nem ismerve, minden ellenállásukat törnek előre az ellenség országok tádó háttéréig.

A harckocsi tehát kimondottan a lévedő leggyere. A harckocsi nem gyaloglócsoc harcokba górdul, mint a többi gépjágyer, hanem helyölölölök szerkezetben górdul. Tehát a terepnehezégek, mint például a kis fák vagy bokrok számára nem jelentenek az ellenség számára akadályokat, hanem a harckocsi számára a következők szerint szokás csoportosítani: kis harckocsi, köznyagy harckocsi, közpese harckocsi, nehégy harckocsi és legnagyobb harckocsi.

keci, hanem helyölölölök szerkezetben górdul. Tehát a terepnehezégek, mint például a kis fák vagy bokrok számára nem jelentenek az ellenség számára akadályokat, hanem a harckocsi számára a következők szerint szokás csoportosítani: kis harckocsi, köznyagy harckocsi, közpese harckocsi, nehégy harckocsi és legnagyobb harckocsi.

A kis harckocsi 3—5 tonna súlyú, személyzetek mindössze két fő. A kis súly csak vékony páncéllászt enged meg, a legnagyobb veszélynek kitélt helyeken mint például az eleje is csak 13—15 milliméter vastag páncéllemez védi. Er a páncéllemez vastagság 8 milliméter szokásos puska vagy géppuska acélövedékének még ellenáll, de ennél nagyobb átméretű lövedékek már bármilyen helyzetből és távolságon átöltek. Tehát komoly ellenállások leküzdésére nem lehet felhasználni, feladata a közeli (20—30 kilométeres távolságokon) a feldeírás, öszekölölölés femlartása nagyob páncélos egységek köztöl vagy szokás a gy-

logos egységek mellé is beosztani támogatásra. Fegyverzete 8 milliméteres löveg pácska. A köznyagy harckocsi súlya 8—12 tonna között mozog. A páncéllászt vastagsága helyölölölök elérí a 25—30 milliméter is, amely páncéllemez véd a 20 milliméter átméretű nehégy puska ellen is. A köznyagy harckocsi személyzetek 4—5 fő, fegyverzete egy forgatható lövegyben lévő 20 milliméteres nehégypuska és egy 8 milliméteres gépjágyer. Mozgatónyaga az öszny puska. Mozgatónyaga az öszny csak köztöl a legnagyobb; jó terepen képm 40 kilométeres óránti sebesség kioldására is, azontól 40 fokos lötölöz még fel tud járni, ha nem túlösszgyon hosszú és minceny nem rajta ösz akadályok. A közpese harckocsi súlya 10—12 tonna, még súlybárta már megengedi a 30—45 milliméter vastag páncéllászt alkalmazást is. Iyem vastag páncéll sikereseen ellen a 40 milliméteres páncéllötölöz ágyú lövedékének is, ha az 300 méteren kívül és nem merőlegesen lötölöz. A személyzetek 4—6 fő, fegyverzete 40 milliméteres páncéllötölöz ágyú vagy 75 milliméteres löveg és több géppuska. A lövegyel felszerelt harckocsi rohamölvegynek is nevezik, amely valóidóközpen páncéllötölöz, helynyálaps lövegyre. A nehégy harckocsi 20—40 tonna súlybárta között vannak, személyzetek 6—8 fő, több löveg és több géppuska kerül beépítésre. A páncélt vastagsága föl van az 50 milliméteren, amelyet csakis a 75 milliméteres löveg lövedéke át. A harckocsi felszereléséhez mindig hozzátartozik a rövidbulámú adó- és vevőberendezés.

A harckocsi feladása először átörés az ellenség erődvonalán, mely keletkezett részen át a gépkocsin szállított gyalogság benyomul az erők mögé és háttérölölölö könnyen előjárni. A továbbiakban a harckocsi egymástól elszigetelék az ellenséges se-regiesleket. Maga a páncélt azonban holt anyag, lakot az seétnak az ember ad.

Hét lakóház, 27 pajta égett le a megyénkben a nagy szélviharban

Keddén borzalmas erjed örökös nagy csapást mért a megyénkben, Szombathely mellett Söpte községre. Az egyik ház kigyulladt és innen hátrölölölöz, kazarölölöz kazarla vitte a zsarátokotat a borzalmas erjed vilar. Házak, gazdasági épölölök ólak, kerek, belakított fermé, a háttérölölök, amik óltában állótlak, mind a lötz martalékvá lötök.

Délölölöl 11 órátlól délölölöz 4 óráig alólölölöt hét lakóház, 27 pajta, lötölölölöl és egyéb gazdasági épölölök, bennégett 9 marha, rangolöz dínyoz és megszámlálhatatlan mennyiségű szarmanyállat.

Egyik gazdáknak, aki a szombathelyi helyölölölöz volt,

bennégett hat marhája az lötölölölölön, a házbán minden ingósága, pénze, lötölölölöl és minden vagyonkája.

Az eddigi megállapítások szerint elgett még

egy vagon cséplélt gabona, egy cséplőgépez természakozaton igen sok lakóberendezés.

A lötölölölölöl igen nagy segítséget nyújtott a községre, amely szonai, az első hívtára a helyölölölölöl termétt teherölölölök. Az ő érdemét nyugráte, hogy a lötölölölölölölre sikerül előltan.

Emerleiben két nem ölt, csak kisebb sérülések történtek.

Szülők, figyelem!

Az új tanévre szükséges összes polgári-és elemi iskolai tankönyvek, füzetek, valamint mindenemű iskolai cikkeket beszereshetők a

TURUL KÖNYV-ÉS PAPIRKESKEDÉS

Ceľadömölön, Széchenyi-u. 12.

Előzékeny kiszolgálás! Mérsékelt árak!

